Ч. 95 Неділя 28 цьвітня (10 мая) 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

З Ради державної.

Конець дебати над реформою виборчою.

В четвер, дня 7 с. м. ухвалено остаточно цілий проєкт реформи виборчої в третім читаню. Хід дебати був слідуючий:

На порядку дневнім стануло трете читанє проєктів законів, котрими зміняє ся, взглядно доповняє ся, основний закон о репрезентациї державній з 21 грудня 1867, взглядно закон з 2 цьвітня 1873 і 12 падолиста 1886, як також ординация виборча до Ради державної. Над обома проектами голосовано окремо. Президент заявив, що голосуванє над зміною основного закона о репрезентациї державній вимагає длятого, що містить в собі зміну конституциї, кваліфікованої більшости, значить ся присутности бодай половини послів, а двох третин голосів всїх присутних.

Посол Кронаветтер в виду великої важности предмету предкладав поіменне голосуванє і се внесенє принято. Тогди президент провірив, що разом з ним єсть 254 послів. Приступлено до голосованя і показало ся, що за першим законом голосувало 254 послів, против него лиш 19 — ухвалено отже закон кваліфікованою більшостию. — По сім голосовано над другим законом і ухвалено єго звичайною, але значною більшостию. Президент сконстатував тогди, що ухвалено цілий проєкт реформи виборчої, а тим залагоджено внесеня послів Пленера, Пернерсторфера, Слявіка, Бернрайтера, Лінбахера і наспівші в сїй справі петициї.

*

Закон о екзекуциї.

По залагодженю реформи виборчої станула на порядку дневнім ординация екзекуцийна і належачий до неї закон маючий ввести єї в житє. Президент Палати заявив, що сей проєкт закона єсть одним з тих, до котрих відносить ся закон о скороченім поступованю. Ухвали спільних конференций можуть бути длятого лиш предметом ґенеральної дебати і по ній має наступити голосуванє. В справі сїй промавляли крім пос. Евг. Абрагамовича, Розера, Пініньского і Менґера, ще й міністер справедливости ґр. Ґляйспах, котрий між иншим сказав:

Оба санкционовані і оголошені вже закони, цівільно-процесове поступованє і норма судейска вимагають конче скасованя теперішного права екзекуцийного, котре містить в собі значну поправу нашого праводавства. Теперішний закон екзекуцийний має деякі постанови, котрі використовують ся у всіляких побічних цілях а не в законних змаганях і длятого стає ся великим тягаром для довжника а утрудненем доходженя права для вірителя. Сей проєкт закона забезпечує дуже практичне поступованє при екзекуциї, бо передовсім віддає цілу діяльність екзекуцийну в руки одного судиї, сторони процесові не будуть мусїли уживати ріжних способів, а поступованє буде простїйше, скорше і дешевше. Буде можна лекше як доси уникнути всїляких видатків на поступованє екзекуцийне. Цїле дїланє буде в більшій місцевости сполучене в однім суді і будуть заложені списи фантованя. Новий закон буде користний і для довжників а то під взглядом примусової адміністрациї недвижимостий і зі взгляду на то, що екзекуцийні предмети не можна буде продавати понисше вартости означеної законно. Новий закон екзекуцийний буде вимагати збільшеня персоналу судового передовсім в тих судах повітових, в котрих буде заведене поступованє екзекуцийне.

Пос. Розер поставив внесенє, щоби установити тарифу вартости спорних предметів. По сїм ухвалено закон екзекуцийний разом з внесенем Розера.

Пос. Пернерсторфер ставив пильне внесенє в справі скликаня анкети зі служби при желїзницях. Пильність внесеня відкинено 79 голосами против 71.

Розмова з перским послом.

Один з редакторів N. fr. Presse розмавляв сими днями з перским послом у Відни Нерімамом-ханом о відносинах в Перзиї, а той сказав єму:

Помершого шаха представляно знову в послїдних часах яко чоловіка сьмішного, але у всїх тих кпинах нема і слова правди. Наср-Еддін не був Европейцем, але в моїй вітчині зробив богато для піднесеня культури. Найлїпшим доказом на то єсть, що зміна престола відбула ся спокійно, так, як би і в якій европейскій державі. Новий шах Музаффер-Еддін єсть ще більше европейский, як єго попередник, а не один з австрийских офіцирів, котрих я спровадив до Перзиї, скаже вам о знаменитих прикметах нового володїтеля. Єго признали вже не лиш Росия і Анґлїя, але й султан, Франция і Австро-

---

Дочки жупана.

(З мадярского. — Оповіданє Коломана Міксата).

Коли оба селяни пізнали жупана, опустили вилки.

— Що чувати, Баркаш? — спитав жупан старшого з них, що насупившись гриз свій цибух.

— Та що чувати, що було то й є.

— Богато померло?

— О, умирає досить; нинї поховали ми девять, хоч —

— Хоч?

— Ми, Лютри, жиємо всї, умер лиш один і той так якось через похибку.

— Що ти плетеш!

— Таки правду кажу, прошу пана, у нас зачала ся холера між католиками. То ще добре.

— Дурень! — засьміяв ся жупан і витряс попіл з своєї пінкової люльки.

— Не сьміїте ся, ласкавий пане! Яких чотири або пять днів буде ще їх тримати ся, а потім прийде до нас. Як не вірите, то спитайте війта.

— А де-ж війт?

— Я казав війт? Ага, я й забув, що він умер.

— Коли умер?

— Тепер в полудне.

— То заклич менї заступника, Павла Гартю.

— Той умер нинї рано.

— Шкода чоловіка, то був спосібний хлоп — сказав жупан з жалем.

— Правда — пробурмотів старий Баркаш.

— Лишив родину?

— Четверо дівчат, одна краснїйша від другої. Сидять там в хатї і плачуть. Їм вскорі заберуть і хату.

— То він не лишив маєтку?

— Нїчого. Они помруть з голоду, як їх не забере холера. Нинї вже нїхто їм не варить, бо нї один чоловік не хоче піти до зараженої хати.

— А по кілько-ж їм лїт?

— Від вісїм до десять. Обі найстарші близнюки.

— Гм, — відповів жупан і дав знак рукою, що розмова скінчила ся. Оба селяни відступили від повоза і стали ходити як вояки на вартї по обох боках дороги. Они, як видко було, знали, яка важна їх задача, що они мали тримати варту, та що могли проколоти кождого, хто поважився би, против розпорядку високого жупаньства, війти до села, в котрім тепер панував більший пан як сам ласкавий жупан — бо помір. Баркаш, як здавало, був навіть гордий з того, що в селї був такий гість як холера.

Бричка жупана посувала ся поволи по нерівній, болотнистій дорозї, по боках котрої стояли лиш низенькі, соломою криті хатки селяньскі.

Цїле село виглядало як вимерле. Лише тут і там визирало з воріт зажурене лице, але навіть на вид жупана не спішив ся нїхто брати за шапку.

В тім надійшло напротив брички кількох людий з величезною деревляною скринею на плечех.

— Що несете, люди? — спитав жупан.

— Домовину на шестеро люда — відповіли.

Так мусїли в однім гробі лежати побіч себе своякі і чужі, приятелї і вороги, вірителї і довжники. Що то за комедия буде в судний день, як всї побудять ся.

В долїшнім кінци села, де по більшій части мешкали самі католики, бушувало в однім огородци порося. Цїла родина приглядала ся тому. В инший час були би всї з криком і проклонами обкидали ненаситного ворога камінєм та грозили би єго властителеви судом, тепер приглядали ся рівнодушно, як безрога нищила пречудні кавуни і дозваляли їй на се.

Жупан сидів мовчки в бричцї, від часу до часу витягав хустину з кишенї і обтирав нею піт з чола, а відтак знов бавив ся своїм перстенем. Єго лице було блїде і не видко було на нїм звичайної гордости, то не був жупан комітату, то був лагідний старий паниско.

Недалеко від громадского дому протягнув ся півперек дороги немов сїтка довгий білий шнурок. То була павутина. Легкий теплий вітрець приніс єї з сїножати і она спинила ся між двома акациями — знак, що вже від довгого часу не переїздив туди нїякий віз.

Жупана залоскотали тонкі ниточки паву-

Угорщина. Що він не звичайний чоловік, доказом то, що вертає з Тебріса, де був ґубернатором, зовсім бідний. А міг би був прецї збогатити ся. І о нїм вже розпущено всїлякі байки. Кажуть, що він слабовитий. Хиба-ж коли хтось не високий і не плечистий, мусить зараз бути й слабовитий? Новий шах буде з повною силою сповняти свій уряд. Він єсть вже в дорозї з Тебріса до Тегерану і незадовго почуємо о єго перших дїлах.

На питанє, чи новий шах приїде до Европи, відповів Неріман, ще може але певно не так борзо. — На дальше питанє, чи то правда, що в Персиї вибухли розрухи, сказав Неріман, що не треба того представляти собі так страшно. Суть елементи, котрі в мутній водї хотїли би ловити рибу. Неспокійні номади з Фарса не суть однакож мірилом відносин в цїлїй Персиї, котрі суть зовсїм спокійні і мирні.

На питанє, чи вплив Росиї стане тепер в Персиї ще більший, сказав Неріман: А де-ж Росия не має нинї впливу? Та-ж она з великим щастєм дїлає і в Европі. Вплив Росиї на Балканї ширшає чим раз більше. Росия зручною дипльоматиєю зискала богато в Персиї; Анґлїя і Туреччина не завсїгди мали щастє в Персиї.

Наконець сказав перский посол, що на коронацию царя виїхав вже брат помершого шаха, котрого ще покійник був вислав, а теперішний шах певно затвердить свого стрия в сїм посольстві.

Перегляд полїтичний.

Палата послів ухвалила вчера без дебати закон увільняючий від стемплїв і належитостий всї фундациї з нагоди 50-лїтного ювилею цїсарского. — Що-до установленя проґрами робіт не порішено ще нїчого певного; здає ся однако-ж що на порядок дневний понїделкового засїданя стане реформа податкова.

В нїмецкім парляментї предложило правительство проєкт закона о збільшеню числа батальонів піхоти з 538 на 624. Одноразовий кошт обчислено на звиш 7 мілїонів марок.

Справа трансвальска зачинає заострювати ся. Знатоки краю кажуть, що Бури лагодять ся до рішучої війни з Анґлїйцями і хотять вже раз зломити зовсїм вплив Анґлїї в полудневій Африцї. Головна акция виходить з Трансвалїї, а Бури в Оранїї і в кольонїї капштадскій обіцюють ся помагати. Бури кажуть, що мусять побідити, хиба що Анґлїя вислала би 100.000 войска, але то єсть для неї просто неможливе.

Правительство трансвальске наробило Анґлїї богато клопоту оголошенем тайних депеш знайдених у Джемзона. Депеші ті скомпромітували крім давного мінїстра Редеса і єго брата, ще богато инших осіб та один з найперших банків в Льондонї.

Новинки.

Львів дня 9 мая 1896.

— Іменованя. П. Намістник іменував інжинера зелїзниць державних Мих. Моравецкого адюнктом будівництва в ґалицкій державній службі будівничій. — Львівский ц. к. висший Суд краєвий іменував судових практикантів: Абу Лесїнґа, Альфр. Зґурского, Стан. Загурского, Казим. Мошиньского, Жигм. Тишковского, Алекс. Брікмана, Вит. Шулякевича, Алекс. Розлуцкого, Гавр. Ротера, Казим. Франковского, дра Макс. Ліптая, Евг. Міского, Стан. Литвинишина, Володисл. Головецкого. Едв. Мотаця, Фел. Йошта, Ів. Гробонїого, От. Сандера, Вас. Бережаньского, Жигм. Лесевича, дра Ад. Ґлажевского та практикантів ц. к. Намістництва Стан. Мального і Тад. Прошинского судовими авскультантами.

— Видїл філїї руского товариства педаґоґічного в Тернополи устроює дня 11 с. м. вечерок в память смерти Тараса Шевченка. Вечерок відбуде ся в сали „Сокола" і гарно заповідає ся. По вечерку відбуде ся спільний комерс. Бажаючі взяти участь в комерсї зволять повідомити видїл до 10 с. м. на руки о. Володимира Громнацкого.

— Процес о обманьство. Сими днями ставали перед судом присяжних в Станіславові три селяни і одна селянка з Цїневи, калуского повіта, обжаловані о обманьство. Справа була така: Ілько Олексин і Юрко Павич постановили затягнути позичку в калуским товаристві задатковім на ґрунт — однако не на свій але Анни і Михайла Библів. Отже намовили Стаха і Катерину Турчинів, щоби пішли з ними до Калуша і представили їх нотареви пок. Мих. Бачиньскому за Библів. Нотар зробив три скрипти і довжні на річ калуского товариства задаткового, а Турчини підписали ті скрипти яко Анна Михайло Библи, побрали позичку і подїлили єї між себе, так що Ілько Олексин взяв собі 200 зр., Юрко Павич 150 зр., а Турчини 60 зр. Справа пішла добре. Аж по часї з'являє ся одного дня у Михайла Библа екзекутник і фантує всї движимі річи на покрите залеглих рат банкових. Катерина Библова, сьвідома того що нїколи в Калуши не була, зробила донесене до суду і нитка по нитцї обманьство викрило ся. Трибунал засудив на підставі вердикту судиїв присяжних Ілька Олексина на пять місяців, Юрка Павича на сїм місяців, Стаха Турчина на три місяцї вязницї, а Катерину Турчинову увільнив.

— Не удало ся. Один обиватель з села повірив їдучому до Львова знакомому п. Ф. Г. коня вартости 800 зр. до продажи. Однако, що п. Г. не давав поруки, що віддасть гроші за проданого коня, вислав той обиватель служачого з конем і наказав єму доти не випускати коня з рук, доки жінка обивателя, що перебуває тепер у Львові, не дістане всїх гроший. П. Г. порадив собі так, що дав факторови дозвіл на письмі, аби продав коня, а сам взяв 120 зр. задатку і хотїв з тими грішми виїхати до Відня. Однако заки ще то удало ся, хотїв фактор взяти коня а служачий вірний приказови пана не хотїв єго видати. Справа оперла ся о полїцию і п. Г. рад не рад мусїв факторови звернути гроші, з котрих вже одну пятку видав. Фактор згодив ся радо на зворот не цїлої квоти і відійшов утїшений, що „пайшов" 115 зр.

— Убийник свого сина. Перед судом в Оломуцу скінчила ся сими днями страшна драма. Перед судом ставав Іван Малий з Сенїцу великого, обжалований о убийство власного сина. З кінцем минувшого року померла жінка старого Івана Малого, а він хотїв зараз потім оженити ся з 29-лїтною прачкою Сваціною. Але що батько мешкав у свого сина Франца, а сей не хотїв пристати на таке супружество, то приходило часто до сварнї. Так було і дня 19-го марта с. р. Батько трутив свого сина в груди, а сей в оборонї зловив ковбок, що лежав на подвірю. Старий Малий скочив до кухнї, схопив кухонний ніж і поставив ся против сина. Коли син побачив батька уоруженого, кинув ковбок на бік, роздер па собі сорочку і сказав: „Ну, тепер колїть ножем!" Батько не надумував ся довго і заколов сина в тїй хвили. Перед судом звиняв ся, що все стало ся в злости. Єго засуджено на пять лїт тяжкої вязницї.

Господарство, промисл і торговля.

Добрі ради.

— Торговля збіжем а спілки господарскі. Чому підупали у нас хлїбороби?—

тили по носї і обвили ся кругом лиця, так, що він мусїв їх з твари і з вусів стирати рукою.

— Бачиш, сину — сказав він до присяжного, що їхав з ним — коли-б так тота павутина була з дроту, то поперерізувала-б нам носи. Гм....

Молодий чоловік не знав, як собі має пояснити ті жупанові слова, але зараз дізнав ся.

— Гей, Емерик, стій! А ти Амброзий злїзь і ходи сюди, най тобі скажу, що хочу.

Богато прибраний гайдук поскочив в одній хвили до свого пана.

— Іди там до хати того Павла Гартї, що то нинї рано умер. Там буде четверо дївчат. Возьми їх і виведи з села, відтак....

— Розумію, ясний пане. Але я лишив мою остру шаблю дома а при собі маю тупу.

— На дїтий не треба острої шаблї, дурню. За селом ти і Борок обкурите їх а потім возьмеш віз і поїдеш до Чанада до пана Чузого. Єму скажеш, що я велїв кланяти ся і присилаю єму чотири дївчата, нехай собі вибере найгарнїйшу, яка єму найлїпше подобає ся. А як би він не мав охоти до того — то скажи єму, що то уряд, я, так наказую. Пунктум!

— А другі три?

— Відтам поїдеш до Чаляр. Там підеш до вдови панї Боят, вибереш найкраснїйшу з трех дївчат і заведеш єї до хати, а другі дві нехай ждуть на возї. Там скажеш: Ясний пан жупан велїли уцїлувати рuки ласкавій панї і присилають в подарунку малу дївчину.

— Добре, ясний пане.

— Потім поїдеш до Кешнї, до пана Ковача. Єму так представиш річ, що дїти лишили ся круглими сиротами в селї, що майже цїле вимерло на холєру. Не згадуй-же перед ним, що то я, або уряд присилає єму дитину, бо він тодї як раз не взяв би єї та ще пустив би на тебе своїх псів. Скажи єму так мимоходом, що я в жаден спосіб не хотїв єму дати дитини а навіть заложив ся з паном старостою, що пан Ковач єї не возьме.

— Розумію, ясний пане.

— А тепер іди і зроби всьо добре, як я наказую. Ідь Емерик!

— А четверта дитина, ясний пане?

— Правда, от я трохи не забув. Отже четверту дївчину відвезеш до моєї жінки. Скажеш їй, аби уважала на дитину, бо то наша. В недїлю в полудне верну до дому.

До недїлї треба було зробити ще далеку дорогу. В Немаш Варбок прилучив ся до жупана і єго товариша ще комітатовий лїкар і староста і всї поїхали звідтам до Пентель та до других навіщених холєрою місцевостий. Ночувати мали в Чанадї у пана Чузого. Коли там приїхали, був вже „зелений столик" заставлений, бо гра в карти була конечна при жупанових об'їздках.

— Хто дає карти? — крикнув жупан ще на возї.

Час був дорогий і они зараз зачали. Гра тревала цїлу ніч а голоси „око, лїпше, слїпо" перерывали ся лиш рідко иншими замітками жупана.

— Був мій гузар у тебе, Миколо?

— Був, передвчера.

— Ти дістав мій подарунок?

— Дістав.... дякую.... відповів Чузі нерадо.

— Гарно, цїкавий я, котру ти вибрав; прошу тебе поклич тоту дївчину.

— Ми мали хрест Божий з нею — відповів господар заклопотаний. — Єї нема. Від вчера рана десь щесла.... я встидав ся....

— Щезла? — перебив єму жупан. — То для мене дуже неприємна річ — докинув зморщивши брови.

— Ну, ну, она найде ся, не бій ся о неї.

А що жупан як раз дістав двайцять і один, то єго гнїв в однїй хвили проминув.

Але тепер зачало ся нещастє для старости. О півночи замітив він, що єго мошонка випорожнила ся.

— Принесїть менї мій куферок — сказав до одного з слуг.

Єму принесено куферок і пан Берей виймив з него звиток паперів та став їх переглядати.

— Тепер граю комітатовими грішми — сказав виймаючи з усьмішкою сотки.

Але й они повандрували до жупанової кишенї, що дуже радо брав комітатові гроші.

Але Берей не зараз здав ся. По полудни на другий день зачали на ново і він позичив собі тепер гроший від жінки Чузого. Жіночі гроші, кажуть, приносять щастє.

Гри не можна було перервати, доки Берей мав охоту, хоч би забава мала тревати і два тижднї. Між тим управа комітату могла собі спокійно спочивати а холєра десяткувати всї села й міста. — Треба признати, що й найсовістнїйші люди бувають часом легкодушні. Але в недїлю вечером вернув жупан таки до дому. Однако повитанє не було веселе.

— А ти за що мене маєш? — крикнула до

Не лиш тому, що мають мало землї, що часто бувають неурожаї і на господарів спадають всїлякі нещастя; не лиш тому, що богато з наших господарів не уміє розумно господарити, що податки великі і що лихва та горівка зводять многих на біду, але ще й тому, що нинїшна торговля збіжева спочиває в руках посередників, котрі підкопують добробит наших господарів. Посередник накладає цїну на збіже, яку сам схоче і купує за безцїн, бо господар в потребі не має иншої ради, як лиш здавати ся на ласку і неласку посередника, котрий дуже часто єсть для него і доставником і банкіром. А чому так? Тому, що у нас все готове збіже лежить по безчисленних шпихлїрах, далеко від більших торгів і щоби его призбирати в більшій скількости, нема иншої ради як хиба робити так, як робить посередник: ходити від хати до хати і купувати. До того ще й кождий господар має инше зерно; один повнїйше, другий утлїйше, більше і менше чисте і т. д. Длятого кожду більшу доставу можна далеко скорше залагодити збіжем заграничним як домашним і в тім причина, що наше збіже не може видержати конкуренциї. Як би наші господарі взяли ся до спілки і в спілцї торгували збіжем, було би далеко лїпше. Господарі з кількох сіл беруть ся н. пр. до такої спілки, прибирають собі в якім більшім містї ще й міщан та ставлять в містї шпихлїр. Спілка збирає тогди все збіже з найблизшої околицї і або зараз платить за него всї гроші, або лиш якусь часть, або наконець виставляє лиш квіт на пізнїйше. Такий квіт має вартість так само як гроші. Тим способом господар не потребує зараз позбувати ся свого збіжа, може підождати, коли буде лїпша цїна, але в спілцї може заратувати ся без лихви. Той зиск, який має посередник, припаде спілцї, отже і кождому господареви окремо. Скоро господар вимолотить збіже і доставить его до спільного маґазину, не потребує вже тим журити ся, щоби оно єму не зіпсувало ся або при пожарі не згоріло, — то належить вже до спілки. Спілка може із всїлякого збіжа зробити лїпший товар на продаж, бо може его і лїпше очистити потрібними до того машинами, котрих поодинокий господар не в силї собі купити, і мішати всїляке збіже. Спілка збіжева могла би брати ся до закладаня млинів, до достави для войска і до випіканя хлїба. Наконець старалась би спілка о то, щоби господарям доставляти як найлїпшого насїня. Отсе були би користи спілок господарських для торговлї збіжем. Годить ся, щоби наші господарі бодай взяли добре отсї гадки під розвагу.

него жінка, взявшись руками в пояс. — Що ти за біду насилаєш менї на голову, га! І де ти вишукав тото дрантє? Чи я твоя наймичка, чи що, щоби ти так зі мною поводив ся?

— Але-ж Ганно, прошу тебе, будь розумна.

— Мовчи. Чи ти собі гадаєш, що я така як жупаньство, що ти его можеш намовити гарними словами до кождої дурницї.

— Але, Ганно, я тобі хотїв зробити приємність.

— Мовчи, кажу, — відповіла пані жупанова, тупаючи ногою. — Красну приємність ти менї зробив. Та-ж то чиста звірина. Ти не бачиш, яка я подрапана? Як єї вчера мила, подерла мене своїми пазурами. Я замкнула єї за кару до сальону, а она побила менї всю порцеляну, а я була би не дала за нїякі гроші моїх чашок.

— Що, она й чашки побила? — спитав наполоханий жупан.

— Побила, але що то тебе обходить? Они були мої. Кажу тобі, бери собі тоту дитину гет, бо нинї знов повиривала менї всї цьвіти в огородї. Дай єї де хочеш, я єї не потрібую.

— Успокій-же ся, Ганно, зроблю всьо, що кажеш. Але що то за біда?

Як раз війшла кравчиня і принесла гарну сукенку, капелюшок і инші дїточі убори.

— Що то є? — відповіла пані жупанова зміненим голосом. — Я їй замовила одїнє, бо працї не можу на то позволити, аби хто в моїм домі ходив обдертий. Завтра дам їй то і гет менї з дому, я єї не хочу!

(Конець буде.)

— Бруква сїє ся в мартї або цьвітни, а в маю або червни пересаджує ся в ґрунт, на котрім вже щось росло. Земля повинна бути глубоко скопана і пухка. Садити треба на дві стопи одна від другої, а при пересаджуваню обтинати дрібку головний корінь і бічні корінцї. Через лїто треба брукву кілька разів підгортати, бо она має то до себе, що любить бути під землею. В жовтни викопує ся брукву і держить ся єї в ямі або в пивници. З весною висаджує ся на насїнє, котре держить ся добре через пять лїт. Жовта бруква єсть найлїпша.

— Чистота при доєню — то найважнїйша річ в молочнім господарстві. До тої чистоти належить: 1) щоби особа, котра доїть, обмила собі добре руки і завязала волосє, аби анї один волос не впав до молока: — 2) щоби за кождий раз перед доєнєм обмити добре не лиш дійки, але й цїле вимя і обтерти его; — 3) щоби дійниця була чистенько вишурована і випарена, а то треба що дня робити; — 4) цїдильце і полотенце до цїдженя треба за кождий раз зараз по перецїдженю молока добре вимити і виполокати та не уживати скорше аж добре висхнуть; — 5) гладущики, в котрі зливає ся молоко, повинні бути добре вимиті і виполокані; — 6) по перецїдженю молока треба гладущики понакривати.

— По чім пізнати, котра курка добре несе ся. Не одна ґаздиня нарікає на то, що єї кури не несуть ся добре, а не знає того, що й она сама трохи тому винувата, бо не уміла дібрати собі такі курки, котрі добре несуть ся. А то не трудна річ, бо курку, котра добре несе ся, легко пізнати. Найлїпшим знаком на то суть гребінь і підбородки. Чим они червонїйші, такі що аж темно-червоні, в часї, коли кури несуть ся, тим лїпші они на покладки. Курки з блїдо-червоними гребенями і підбородками та з брудно-білими, або жовтаво-рожевими ушками несуть ся зле.

— Штучне плеканє дїтий. Нераз буває, що мати змушена плекати дитину штучно молоком від корови. В такім случаю найлїпше плекати фляшинкою, а при тім треба ось на що зважати: Купити просту фляшинку в аптицї і пипку до неї з чорної ґуми (не білої, бо біла має сїрку в собі). Фляшинки з руркою від пипки, що сягає аж до дна, не треба уживати, бо єї трудно вичистити. Молоко треба брати від здорової корови, найлїпше такої, що стоїть на сухій паши; від молока з зеленої паші дістають дїти розвільненє і кольку. Молоко від корови, що їсть бураки і бараболї, також не добре. Найлїпше брати ранне молоко, незбиране і зараз его спарити. Перед плеканєм треба таке молоко після віку дитини розпустити горячою, перевареною водою: для дитини в перших трох до чотирох тижнях дві третини (або й три четвертини) води, а одну молока; в другім і третім місяци — по рівній части незбираного молока і води; від четвертого місяця дає ся три части молока а одну часть води. Ту мішанину треба за кождий раз сьвіжо робити і давати до фляшинки лиш тілько, кілько дитина може виссати; коли-б що лишало ся, треба виливати. В перших осьми днях треба додавати до тої мішанини по дві малі ложочки молочного цукру (можна купити в аптицї) або й звичайного; пізнїйше лиш одну. Від пятого або шестого місяця можна давати вже саме молоко. За кождим поплеканєм треба фляшинку і пипку добре вимити в горячій водї.

— Як розпізнавати штучне масло (марґарину) від правдивого? На то суть два способи: 1) На кніт: З бавовни робить ся квіт, топить ся масло і мачаєсь в нїм кніт, а відтак запалює ся его на дві мінути і гасить ся; скоро було правдиве масло, то по загашеню буде чути запах масла; коли-ж була марґарина, то буде чути лїй як від лоєвої сьвічки. — 2) На воду: Масло розтоплюєсь в ложочцї і на малу мисочку наливає ся кипячої води, а відтак пускаєсь на каплю розтопленого масла. Правдиве масло розбіжить ся на кипячій водї дрібнесенькими очками, а штучне масло зробить кілька великих ок.

— Очистити фляшку, в котрій осїло вапно з води або яка инша нечистота, можна найлїпше обібраними і покраяними бараболями; їх вкидає ся до фляшки, нализає ся воду так, щоби она лиш закрила бараболї а відтак добре полоче ся і ще раз на чисто виполїкує ся.

— Як відливати з металю предмети з природи? Хрущі, овочі і инші предмети з природи, котрі самі мають служити за модель, можна відливати з металю н. пр. з олова, цини і т. д. слїдуючим способом: Робить ся скринку з дерева і в нїй завішуєсь на тонесеньких дротиках модель н. пр. хруща (розумієсь неживого). Відтак вкладає ся кілька грубших дротів, котрі би опісля можна з форми витягнути на то, щоби лишились в формі отвори на воздух. В горішній части уставляє ся ще чопок з дерева на отвір до наливаня. Опісля робить ся рідку мішанину з 3 частий ґіпсу, 1 части дуже мілко утертої цегли і розпущеного алуну. Тою масою обмащуєсь насамперед модель, а відтак вливає ся єї до скринки. Коли застигне, форму випалює ся осторожно і модель в нїй згорить, а попіл з него виполїкує ся живим сріблом. Відтак розпалює ся форму ще раз і вливає ся в ню розтоплений металь. Наконець намочує ся добре форму у водї і розлупує ся єї.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 9 мая. В комісиї войсковій предложило правительство проєкт закона о доповненю закона о пенсиях войскових.

Льондон 9 мая. Мінїстер кольоній Чемберлен сказав вчера в парламентї, що правительство хоче скликати комісию для сконтрольованя упривилейованого товариства для полудневої Африки (Chartered Company).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	6·00	2·11	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·14	2·25	—	—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова 2)	—	—	—	—	9·35	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води 4)	—	—	—	—	1·32	—	—
Брухович 5)	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович 6)	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова 7)	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[8]

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Надіслане.

Для вітцїв і опікунів.

Товариство обезпечень для дївчат ім. Архикн. „Ґізелї" відбуло дня 26 цьвітня загальні збори своїх членів, а з білянсу его показує ся, що товариство то робить дуже гарні поступи. В роцї 1895 виставлено 17.935 нових поліс на 11,409.322 зр. обезп. капіталу. Вплати премій виносили в роцї 1895 зр. 1,929.000; фонд резервовий виносить 6,727.000 зр. зложений в паперах пупілярних в банку австр. угорск. Чистий зиск 109.900 зр. роздїлено поміж членів, яко 10 процентову дивіденду. Фонд на вивінованє бідних дївчат виносить 74.525 зр. Філїя Дирекциї того товариства находить ся у Львові Хорущина 18. При тім звертає ся увагу П. Т. публики, що лише Дирекция, а взглядно заступники заосмотрені повномочіями тої-ж дирекциї мають право приймати обезпеченя в Галичинї.

Ґенеральна репрезентация
для Галичини.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Правдива, мити ся даюча
фрацуска
маса підлогова

єсть найлучшим і найдешевшим средством домовим до запущаня паркетів, підлог мягких лякерованих і повлечених іліnолеум. Сохне сейчас і дає без щітки веркальний полиск. На складі безбарвна, ясно-жовта, жовта, темно-жовта, червена і оріхова.

Ціна за пушку 1 зр. 60 кр., 85 кр. і 45 кр. Одинокий продуцент

Правдиве, єсли золотисто лякерована пушка має на червонім поли повисшу марку охоронну.

Schneider & Comp.
Віденъ V/2.

До набутя: у Тадея Шарфа, Владислав Брах в **Тарнові**, Гіполит Скворонський в **Тернополи**, Теофіля Яблоньского в **Дрогобичи**, І. Костеркевича вдови в **Новім Санчи**, Лехицкого і Костеркевича в **Стрию**, Овіяса Айснера і Льва Букетиньского в **Самборі** Райм і Фрідріх, Друбнер Роман в **Кракові** і у всіх більших торговлях корінних, дрогуериях і складах фарб. 40

Бюро оголошень і дневників
приймає
☛ ОГОЛОШЕНЯ ☚
до всіх дневників
по цінах оригінальних.
До
Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przeglą-dy
може лише се бюро анонси приймати.

Берненьскі
СУКНА

Материї модні
і РЕШТКИ.

Найдешевше жерело закупна найґустовнійших і найлучших фабрикатів.

Жадати належить
богатих колекций найновших материй весняних і літних, камґарнових, шевіотових і найлучшого льодену зі складу ц. к. управ. фабрик товарів з найлучшої вовни і сукна виборового у

МОРИЦА ШВАРЦА
в Цвіттау (Берно.)
Всякі сукна уніформові для товариств. 51

І найменшу скількість висилає ся. Неподобаючий ся товар приймає ся назад. Взірці франко. Висилка за побранем.

Тисячні признаня.

Взірці на котрі нічого не замовляє ся, прошу звернути.

Інсерати
(„оповіщеня приватні"), як для „Народної Часописи" так також для „Ґазети Львівскої" принимає лиш „Бюро дневників" ЛЮДВИКА ПЛЬОНА, при улиці Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

КАТРАЙНЕРА
КНАЙПА-СОЛОДОВА-КАВА
єсть
яко [illegible] до Кави
ОДИНОКИМЪ найздоровшимъ напиткомъ.

Достати можна всюди: ½ Кило [illegible] кр.

Пересторога! По причинѣ безчисленныхъ наслѣдованъ прошу звертати увагу на оригинальнѣ пакеты въ имененъ

КАТРАЙНЕРЪ

Бюро дневників і оголошень
Л. ПЛЬОНА
у Львові
улиця Кароля Людвика ч. 9.
приймає
абонамент на всі дневники
по цінах оригінальних.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем.— Збірники на воду. — Комплетні урядженя купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8.

На жадане висилає ся катальоґи.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові
улиця Кароля Людвика число 9, приймає
абонамент на всі дневники по цінах оригінальних.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.